

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

Erasmus+
Praturtina gyvenimus, išlaisvina mintis.

Kaitos projektas

Mokykla: Prienų r. Išlaužo pagrindinė mokykla

Problemos sprendimo komandos nariai: Rasa Žilinskienė, Audronė Ramoškienė, Ieva Žukovienė, Rolandas Meškauskas, Ona Lebedinskienė, Eglė Urbanienė, Jelena Knašienė, Neringa Baranauskienė ir visa mokyklos bendruomenė.

Lankytų kursų pavadinimai ir šalys: Graikija, Italija, Slovėnija, Kroatija.

1. **Kaitos projekto tema:** „Mokymuisi palanki aplinka: nuo poreikio link poveikio“.
2. **Projekto tikslas:** sukurti mokinių mokymuisi palankią mokyklą emocinę aplinką sudarant sąlygas mokyklų darbuotojams įgyti reikiamų žinių ir įgūdžių šioje srityje, susipažinti su kitų Europos Sąjungos šalių patirtimi.
3. **Projekto laikas:** 2020-12-31 – 2022-12-31.
4. **Projekto pagrindimas:** beveik visų savivaldybės mokyklų mokinių kai kurių dalykų vidutiniai rezultatai neviršija atitinkamų šalies vidurkių; ne mažiau kaip trečdalis Prienų r. savivaldybės mokyklų mokinių namų aplinka yra nepalanki siekiant aukštų akademinų pasiekimų; yra mokinių, kurie nori mokytis, bet mano, kad emocinė aplinka mokykloje nėra pakankamai palanki.
5. **Projekto metu nagrinėjama problema:** kaip sukurti mokymuisi palankią mokymosi bei emocinę aplinką.
6. **Siekiamas rezultatas:**
 - išsiaiškinti, kokia yra patyčių situacija mokykloje; kokios priežastys trukdo mokiniams siekti asmeninės pažangos mokytis;
 - numatyti konkrečias mokyklos kontekstą atitinkančias palankios mokymuisi aplinkos priemones/veiklas;
 - minėtas veiklas išbandyti praktiškai ir įvertinti pokytį.
7. **Projekto planas (pridedamas).**

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

Erasmus+
Praturtina gyvenimus, išlaisvina mintis.

Projekto Nr. 2020-1-LT01-KA101-077685 „Mokymuisi palanki aplinka: nuo poreikio link poveikio“ planas

Terminai	Ne vėliau kaip iki 2021-03-31	Ne vėliau kaip iki 2022-06-03	Ne vėliau kaip iki 2021-06-04	Ne vėliau kaip iki 2022-12-31	Ne vėliau kaip iki 2022-12-31	Ne vėliau kaip iki 2022-12-31	Ne vėliau kaip iki 2022-12-01	Ne vėliau kaip iki 2021-12-31	Ne vėliau kaip iki 2022-05-15	Ne vėliau kaip iki 2022-12-31
Plano žingsniai	Projekto darbo grupės sudarymas, įgyvendinimo tikslų, uždavinių, laukiamų rezultatų numatymas, plano parengimas.	Mobilumuose įgytos patirties, informacijos sklaidos būdų, formų, principų aptarimas	Esamos situacijos mokykloje dėl patyčių tyrimas ir pristatymas mokyklos bendruomenei.	Praktinė veikla iš Slovėnijos Įgytas žinias/metodus kuriant palankią mokymuisi aplinką, pritaikyti neformaliojo švietimo veikloje: „Jaunimas gali“	Praktinė veikla iš Italijos Mokinių savijautos mokykloje tyrimas ir situacijos stebėjimas (įrankis „Termometras“, OLWEUS prevencinės programos vykdymas).	Praktinė veikla iš Graikijos Darbas su tėvais. Palankios mokymuisi aplinkos mokykloje aptarimas su Inicijatyvinės tėvų grupės nariais.	Praktinė veikla iš Kroatijos Palankios aplinkos kūrimas: emocijų valdymo programa (3 mėn.)	Geros savijautos programa Mokinių socialinių emocijų įgūdžių ugdymas.	Kolegiškas pamokų stebėjimas palankios mokymuisi aplinkos aspektu ir Metodinės dienos organizavimas aptariant rezultatus.	Pokytis, analizė, išvados

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

Erasmus+
Praturtina gyvenimus, išlaisvina mintis.

Planuojamas pokytis	Tinkamai suplanuotas sklandus projekto įgyvendinimas.	Gerosios patirties sklaida suteiks mokyklos bendruomenės nariams naujų įgūdžių ugdant emocinę aplinką.	Objektyvios situacijos dėl patyčių mokykloje išsiaiškinimas.	Per neformaliojo švietimo veiklą „Jaunimas gali“ (sportas, diskusijos, edukacinės veiklos) mokiniai ugdysis asmeninius, socialinius bei sveikos gyvensenos gebėjimus saugioje ir pozityvioje aplinkoje.	Gerės emocinė mokinių savijauta dėl įgytų įgūdžių neįsitraukiant/sprendžiant/atpažįstant konfliktines situacijas.	Iniciatyvinės tėvų grupės narių pasiūlyti ir įgyvendinti sprendimai palankiai mokymosi aplinkai gerinti.	Ilgalaikė (vieno trimestro) Emocijų valdymo programa suteiks galimybę mokiniams mokytis valdyti ir reikšti savo jausmus.	Mokinių socialinių, emocinių bei kultūrinių įgūdžių ugdymas pasitelkiant išorinius partnerius.	Susikūrus specialų dokumentą kolegiškam pamokų stebėjimui palankios mokymuisi aplinkos aspektu, bus stebimos vieni kitų pamokos bei pateiktos įžvalgos bei rezultatai Metodinės dienos metu (2022-06-03)	
---------------------	---	--	--	---	---	--	--	--	--	--

7. Projekto įgyvendinimo refleksija (pildoma pasibaigus projektui)

Įgyvendindama projektą išlaužo pagrindinė mokykla siekė palaikyti ir gerinti mokinių mokymuisi palankią mokyklų emocinę aplinką sudarant sąlygas mokyklų darbuotojams susipažįstant su kitų Europos Sąjungos šalių patirtimi bei ją pritaikant.

Sėkmingai įgyvendintos šios veiklos:

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

Erasmus+
Praturtina gyvenimus, išlaisvina mintis.

1. **Įsitraukimo į mokymąsi savaitė** (2021-09-02-07; 2022-09-02-07), skirta mokinių savijautai stiprinti, prasidėjus naujiems mokslo metams. Savaitės metu vyko: klasių vadovų valandos, Aktyvusis susirinkimas, veiklos ugdančios draugiškumą, pagarbą vienas kitam bei susitelkimą prasmingam darbui.

Pokyčiai:

1) Užpildyti Individualios mokinio pažangos lapai, primintas jų tikslingumas. Formuluodami uždavinius pirmam trimestrai mokiniai naudojo praėjusių mokslo metų individualios pažangos lapais – 5-10 kl. – 95 proc.;

2) Sukurtos (4,5 kl.), peržiūrėtos ir papildytos (6-10) klasės taisyklės ir pakabintos klasėje. Prisimintos mokyklos vidaus tvarkos bei mokinio taisyklės;

3) Aptartas soc. valandų fiksavimo lapas bei naujosios kompetencijos, kurias mokiniai ugdys per įvairias veiklas mokykloje, ir kas į jas įeina. Mokiniai mąstė, samprotavo, kam jų reikia (5-10 kl.)

4) Pasiskirstymas pareigomis, klasės seniūno rinkimai, mokinių tarybos narių rinkimai (informacija klasės lentoje). 5,6,7 kl. (Šiemet 7 kl. mokiniai naujai pasiūlė TIEKĖJO darbą)

5) **Visose klasėse buvo išsikelti klasės tikslai draugiškumui stiprinti** – 100 proc. (kaip tai darysime?). Mokiniai pateikė siūlymus klasės ir mokyklos veikloms, kad tikslas būtų pasiektas. Pasiūlymai įtraukti į klasės veiklų planą. 4,5,6,8 klasės;

6) Penktos, šeštos ir septintos klasės mokiniai specialiai susikūrė namų darbų informavimo Messenger grupę.

Aktyviojo susirinkimo metu buvo įvardinta:

a) kas labiausiai patinka mokykloje (97 proc. - projektinės dienos, netradicinio mokymosi savaitės, ekskursijos);

b) išvardintos veiklos, kurios padėtų geriau mokytis („skaityti knygas, nesiblaškyti, klausyti mokytojų patarimų, prašyti draugų/mokytojų/tėvų pagalbos, lankyti konsultacijas, atlikti namų darbus“);

c) įsipareigojimai mokyklai („taupyti elektrą ir vandenį, būti aktyviems ir drąsesniems pamokose ir mokyklos renginiuose, siūlyti idėjas renginiams, nesijuokti iš klaidų, priimti/suprasti kitų emocijas“);

d) pasiūlymai mokyklai („muzika per pertraukas, malonesnio skambučio, gero WI-FI ryšio, ekskursijos visiems mokyklos mokiniams“).

2. **„Geros savijautos programa“** – vyko nuo 2021 m. rugsėjo iki 2021 m. gruodžio mėn. Programoje dalyvavo **beveik visi (95 proc.) mokiniai**. Dalyvaudami edukacinių programų veiklose, jie mokėsi streso įveikos bei nusiramino, relaksacijos technikų (35 proc. visų mokinių), ugdėsi gilesnę savęs pažinimą bei gebėjimą reflektuoti (30 proc. mokinių), socialinių emocinių įgūdžių ugdymo (30 proc. mokinių, daugiausia pradinių klasių).

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

Erasmus+
Praturtina gyvenimus, išlaisvina mintis.

3. Nuo 2018 metų mokykloje veikia programa jaunimui: „**Jaunimas gali**“. Programos tikslas - sukurti saugią ir pozityvią aplinką, kurioje vaikai ir jaunimas galėtų pilnai atrasti save, mokytusi gyvenimo įgūdžių. Ji identiška atitinka programą, su kuria susipažino mokytojas R. Meškauskas projekto kelionėje **į Slovėniją metu**. Programą šiuo metu lanko 18 mokyklos mokinių. Pradėjo lankyti 17,1 proc. o dabar lanko 23 proc. mokyklos mokinių. Mokiniai sportuoja, diskutuoja įvairiomis temomis, susitinka su įvairių profesijų žmonėmis.

Pokytis. Apklausos (2022-11-20) duomenimis:

- 75 proc. programos narių teigia, kad „Jaunimas gali“ užsiėmimai jiems reiškia jaukią saugią vietą, gerą ir aktyvų kartu praleistą laiką, savęs ugdymą;
- 25 proc. teigia, kad tai jiems tiesiog geras užsiėmimas, būrelis.
- 100 proc. auklėtinių teigia, kad dėka „Jaunimas gali“ užsiėmimų tapo atviresni, komunikabilesni, kūrybiškesni, drąsesni, nebijantys suklysti.
- 100 proc. mokinių teigia, kad užsiėmimų dėka tapo lengviau bendrauti tiek su bendraamžiais, tiek su mokytojais, išmoko išklausti kitus ir jiems padėti.
- 100 proc. užsiėmimų narių teigia, kad jaunimas gali leido atsiskleisti kaip asmenybei, susirasti naujų draugų, pasitikėjimą ir gerai praleidžiamą laiką.

4. Mokykloje spalio – lapkričio pirmadieniais psichologė Ieva Žukovienė visiems 5-10 klasių mokiniams vedė **Mindfulness** (dėmesingo įsisąmoninimo) praktikas, kurias išmoko projekto kelionėje **į Kroatiją**, metu. Mokiniai rašė, kad:

- darant šias praktikas jie nusiramina 44,7 proc. (34),
- geriau susikaupia 21 proc. (16),
- mažėja stresas 6,5 (5),
- geriau mokėsi, daugiau išmoko, atsirado vidinė ramybė, išmoko kvėpuoti (51). („*Man šie būdai padeda nusiraminti, ramiau priimu kokius nors svarbius sprendimus, ne taip dėl visko stresuoju. Sau padėkojimas padeda suvokti, ką gero padariau, apžvelgti pasiekimus.*“ – rašė viena dešimtokė.

Džiugu, kad vardindami praktikas, kurias prisimena ir taiko, mokiniai išvardino beveik visas bandytas technikas.

Mokiniai balais įvertino praktikų naudingumą. Bendras naudingumas **5,9 balo arba 59 proc.** Klasėms naudingumas atrodė taip: 5 kl. – 75 proc.; 6 kl. – 61 proc.; 7 kl. – 61 proc.; 8 kl. – 26 proc.; 9 kl. – 76 proc.; 10 kl. – 58 proc.

5. Mokykloje veikiančioje **Iniciatyvinėje tėvų grupėje** vykusiuose pasitarimuose buvo aptarti ir rasti sprendimai klausimams, susijusiems su palankia mokymuisi aplinka:

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

Erasmus+
Praturtina gyvenimus, išlaisvina mintis.

- 1) bendri nutarimai dėl mokinių uniformų dėvėjimo;
- 2) dėl mokinių, atvykusių iš Ukrainos, supažindinimo ir įtraukimo į mokyklos veiklas (Šeimų šventė, ukrainietiški barščiai);
- 3) dėl Tėvų aktyvaus įsitraukimo organizuojant Gerumo akciją (2021 m. gruodis) bei pateiktos 2022 m. gruodyje vyksiančios Gerumo akcijos idėjos; (2021 .akcijoje dalyvavo 21 proc. mokinių tėvų. Pasiūlytos 2 idėjos mokyklos puošimui ir Gerumo akcijos vykdymui).
- 4) mokinių mokymosi problemų sprendimas – konsultacijų lankymas – tėvų tikslinis informavimas apie konsultacijų lankymo būtinumą mokiniams.

Pokytis:

- 2021 akcijoje dalyvavo 21 proc. mokinių tėvų, kurie kartu su mokiniais ruošė dovanėles;
- pasiūlytos 2 idėjos mokyklos puošimui ir Gerumo akcijos vykdymui;
- **remiantis apklausos, atliktos 2022 m. sausio mėn. (manoapklausa.lt) duomenimis, 66 proc. mokinių teigia, kad „įvairių dalykų konsultacijos man padeda mokytis“.**

Papildomos veiklos:

- 2021 m. lapkritis. **Paskaita** mokyklos mokinių **Tėvams** (globėjams, rūpintojams): „**Palankios mokymuisi aplinkos kūrimas namuose. Mano vaikas mokinys – aš mokinio tėvas**“. Seminaras vyko virtualioje aplinkoje. Dalyvavo 45 proc. mokyklos mokinių tėvų.
- Rajoninė **mokinių konferencija**: „Palanki mokymuisi aplinka“ – 2022-03-03. Joje 10 pranešimų skaitė 4-ių rajono mokyklų mokiniai. Mūsų mokyklos 7,8, ir 10 klasės mokinės skaitė pranešimus apie tai, kad palankią mokymuisi aplinką įtakoja tiek mokytojai, tiek mokiniai, vykdydami įvairias veiklas, **puoselėdami klasės tradicijas, prisidėdami organizuojant klasės ir mokyklos renginius, teikdami pagalbą vienas kitam.**

6. **Kolegiškas pamokų stebėjimas palankios mokymuisi aplinkos aspektu** (2022 m. kovo-balandžio mėn.). Įvyko Metodinė diena mokykloje – stebėtų pamokų ir kitų patirčių apibendrinimas. Įsitikinome, kad pamokose kuriama mokymuisi palanki aplinka, paremta:

- daugumos mokytojų ir mokinių santykiais pamokose grindžiamais drąsiu bendravimu, prašant pagalbos, įsivertinant, formuluojant išvadas;
- daugumos mokinių aktyvumu ir įsitraukimu į pamoką;
- daugumos mokytojų vykdoma dalykų integracija pamokos lygmeniu;
- daugumos mokytojų naudojamais įkvepiančiais ir su gyvenimu susijusiais pasakojimais;
- dalies mokytojų atidumu grįžtamajam ryšiui, sudarant sąlygas kiekvienam mokiniui patirti pažangą.

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

Erasmus+
Praturtina gyvenimus, išlaisvina mintis.

Išvados:

- reikėtų labiau įsigilinti į berniukų ir mergaičių mokymą(si) per pagalbos mokiniams teikimą;
- **stebėtų pamokų analizė rodo, kad mes einame teisingu keliu įtraukios pamokos link.**

Papildomos veiklos:

- **SUP mokinių mokymosi aplinkos stebėjimas**, įtakotas pamokos studijos metodo. Buvo susikurta speciali pamokų stebėjimo forma, skirta mokytojo padėjėjoms. 5 mokytojų padėjėjos, stebėjo 10-ies mokinių (2,3,4,6 kl.) mokymąsi ir savijautą klasėje. Išanalizuoti 28 stebėti atvejai. Įvyko mokyklos psichologės **interviu** su mokytojų padėjėjomis ir pateiktos rekomendacijos bei patarimai mokytojams ir mokytojų padėjėjoms kaip skatinti SUP mokinius visais veiklos etapais: 1) skatinimai prašyti pagalbos; 2) skatinimai, kurie padeda mokytis; 3) drąsinimas visose mokinio veiklose; 4) kylančių sunkumų įveikimo būdai.

7. Reguliariai vyko OLWEUS programos veiklos klasėse vykdant patyčių prevenciją, sprendžiant konfliktines situacijas bei stebint emocinę savijautą bei mokinių savijautos tyrimas „**Termometras**“, kuris buvo pakoreguotas projekto įtakoje.

„Termometrą“ sudaro 10 klausimų, kurių atsakymai vertinami nuo 1 iki 5 balų. Klausimų, susijusių su mokinių savijauta analizė:

Klausimai	Atsakymų vidurkis rugsėjo mėn.	Atsakymų vidurkis lapkričio mėn.	Pokytis
Klasėje jaučiuosi saugiai ir gerai	4,3	4,6	+ 0,3 balo
Mokykloje jaučiuosi saugiai ir gerai	4,5	4,6	+ 0,1 balo
Klasėje turiu draugų	4,6	4,7	+ 0,1 balo

Pokyčio įžvalgos:

Apklaustos, atliktos manoapklausa.lt duomenimis (2021 m. sausis) **70 proc.** mokinių teigia, kad mokykloje jaučiasi saugiai ir gerai, o „Termometro“ klausimų, susijusių su mokinių savijauta analizė rodo, kad **92 proc.** mokinių klasėje ir mokykloje jaučiasi saugiai ir gerai.

1. 1 ir antros klasės mokiniai noriai eina į mokyklą, nori mokytis, žaisti su draugais, saugiai jaučiasi.
2. 3 ir 4 klasės mokiniams, turintiems bendravimo problemų, bus skiriamos mokytojų, mokinių ir jų tėvų individualios konsultacijos.
3. 5, 9 klasės mokiniai jaučiasi gerai, aktyviau dalyvauja mokyklos gyvenime, atrado daugiau draugų, sulaukia iš jų pagalbos ir palaikymo, patys teikia pagalbą, jei tik kas paprašo.

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

Erasmus+
Praturtina gyvenimus, išlaisvina mintis.

4. 6 klasėje 0,2 balo krito rodiklis dėl dalyvavimo mokyklos gyvenime, nes, kaip teigia šeštokai, nespėja visur dalyvauti. Bet bendra savijauta klasėje gera, išlieka tas pats rodiklis: 4,6.

5. 8 klasės mokinių savijauta klasėje ir pagalba vienas kitam ryškiai pasikeitė – nuo 3 iki 4,5 balo. Šiam pokyčiui įtakos turėjo draugiškumą skatinančios veiklos: užsiėmimai, klasės valandėlės, išvykos.

OLWEUS programos duomenimis:

- patyčios sumažėjo 3,5 proc. punktais, o reali pasikeitimo proporcija yra 30,7 proc. patyčių paplitimo sumažėjimas mokyklos mastu;
- projekto pradžioje atliktos apklausos metu rodiklis „Pranešti suaugusiems, kai iš tavęs tyčiojasi yra blogai“ nuo 47 proc. sumažėjo iki 33,3 proc.

8. **Refleksijų dienos.** Mokykloje po kiekvieno trimestro reguliariai vyksta Refleksijų dienos, kurių metu mokytojai ir mokiniai individualiai aptaria mokymosi ir savijautos pamokose klausimus. Pokalbių metu išryškėja, kad:

- mokiniams labai patinka įvairios popamokinės veiklos, konkursai, jei paskatinami pažymiu;
- neužduodami namų darbai atostogoms;
- vyksta mokinių darbų pristatymai, įdomios pamokos;
- tinkamas užduočių kiekis ir tempas;
- daugumai tinka taikomi mokymosi būdai;
- geras tempas ir užduočių kiekis, gerai, kai kartu sprendžiami uždaviniai;
- beveik visi mokiniai supranta savo mokymosi tikslus, daugelis pamokose stengiasi, mokosi iš savo klaidų;
- daugelis patenkinti savo pasiektais rezultatais.

Dar kelia mokiniams nerimą, kad:

- daug informacijos;
- dalis mokinių savo pasiekimus vertina prastai;
- dalis mokinių negali susikaupti, blaškosi;
- kai kurie neįsiginčija į ištaisytas klaidas;
- dar sunku mokiniams planuoti laiką.

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

Erasmus+
Praturtina gyvenimus, išlaisvina mintis.

Projekto išvados:

Pokytis pagal mokyklos veiklos įsivertinimo 2.4.2. rodiklio raktinius žodžius „santykiai ir savijauta“:

- pagerėjo mokinių elgesys, siekiant ne tik save sudrausminti, bet ir pamokyti netinkamai besielgiantį;
- 92 proc. mokinių mokykloje jaučiasi gerai;
- patyčios sumažėjo 3,5 proc. punktais, o reali pasikeitimo proporcija yra 30,7 proc. patyčių paplitimo sumažėjimas mokyklos mastu;
- visi klasių vadovai atlieka mokinių savijautos tyrimą „Termometras“, leidžiantį nustatyti problemas.
- vyksta efektyvesnis bendradarbiavimas, kuriant partnerystės santykius ir mokantis iš kitų (stendai, mokinių konferencijos, gebėjimas pasinaudoti edukacinėmis aplinkomis);
- mokiniai skatinami susikurti savo palankią mokymosi (klasės, mokyklos) aplinką (Aktyvusis susirinkimas, taisyklės, patarimai/lankstinukas mokiniams).

Palanki mokymuisi aplinka – tai galimybė garsiai išsakyti savo nuomonę, drąsa klysti, žinojimas, kur rasti pagalbą.